

u. 12. 1. Differentiallikningin $t \frac{d^2 y}{dt^2} + 2y = t^2$ er givin.

(i) Avgjer eina partikulera loysn $y_p(t)$ við at gita eitt polynom á passandi stigi.

Lat $y(t) = b_2 t^2 + b_1 t + b_0$.

$$\frac{dy}{dt} = 2b_2 t + b_1 \quad \text{og} \quad \frac{d^2 y}{dt^2} = 2b_2.$$

Nú hava vit, at

$$t \frac{d^2 y}{dt^2} + 2y = t(2b_2) + 2(b_2 t^2 + b_1 t + b_0) = 2b_2 t^2 + (2b_2 + 2b_1)t + 2b_0.$$

Lat nú $b_2 = \frac{1}{2}$, $b_1 = -\frac{1}{2}$ og $b_0 = 0$, so er $y(t) = \frac{1}{2}(t^2 - t)$ ein loysn.

(ii) Skriva a_{n+1} sum funktión av a_n , $n \in \mathbb{N}$, so at $\sum_{n=0}^{\infty} a_n t^n$ er ein loysn til homogenu likningina, og avgjer ρ .

Lat $y(t) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n t^n$ og ρ konvergensradius. So er

$$\begin{aligned} t \frac{d^2 y}{dt^2} + 2y &= t \sum_{n=2}^{\infty} n(n-1) a_n t^{n-2} + 2 \sum_{n=0}^{\infty} a_n t^n \\ &= 2a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} ((n+1)n a_{n+1} + 2a_n) t^n, \quad |t| < \rho. \end{aligned}$$

Nú er y ein loysn, um $a_0 = 0$ og

$$\begin{aligned} (n+1)n a_{n+1} + 2a_n &= 0 \\ \Leftrightarrow a_{n+1} &= \frac{-2}{n^2+n} a_n. \end{aligned}$$

Við kvotientkriterið er

$$\left| \frac{a_{n+1} t^{n+1}}{a_n t^n} \right| = \frac{2}{n^2+n} |t| \rightarrow 0 \quad \text{tá } n \rightarrow \infty \quad \forall t \in \mathbb{R}.$$

So y er konvergent fyri øll t , also er konvergensradius $\rho = \infty$.

2. Vit hava $t \frac{d^2 y}{dt^2} - y = 0$.

(i) Vis, at um $y(t) = \sum_{n=0}^{\infty} c_n t^n$ er ein loysn, so er

$$-c_0 + \sum_{n=1}^{\infty} (c_{n+1}(n+1)n - c_n) t^n = 0.$$

Um y er ein loysn, so seta vit í líkningina og fáa, at

$$t \sum_{n=2}^{\infty} n(n-1) c_n t^{n-2} - \sum_{n=0}^{\infty} c_n t^n = 0$$

$$\Leftrightarrow -c_0 + \sum_{n=1}^{\infty} ((n+1)n c_{n+1} - c_n) t^n = 0.$$

(ii) Vis, at um y er ein loysn, so er

$$c_0 = 0 \quad \text{og} \quad c_{n+1} = \frac{1}{(n+1)n} c_n, \quad n \geq 1.$$

Set fyr, at y er ein loysn, so er givið úr (i) og 5.21, at

$$(n+1)n c_{n+1} - c_n = 0 \quad \forall n \in \mathbb{N}$$

$$\Leftrightarrow c_{n+1} = \frac{c_n}{(n+1)n} \quad \forall n \in \mathbb{N}.$$

Men so er $c_0 = 0$, annars er y ei ein loysn.

(iii) Ein loysn er $y(t) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n!(n-1)!} t^n$. Finn konvergensradius hjá rekkjuni.

Við kvotientkriterið fáa vit, at

$$\left| \frac{1}{(n+1)! n!} t^{n+1} \cdot \frac{n!(n-1)!}{t^n} \right| = \frac{1}{(n+1)n} |t| \rightarrow 0 \quad \text{tá } n \rightarrow \infty \quad \forall t \in \mathbb{R}.$$

Altso er $\rho = \infty$.

(iv) Lat $S_N(t) = \sum_{n=1}^N \frac{1}{n!(n-1)!} t^n$. Brúka, at $(N+1+n)! \geq (N+1)!$ og $(n+N)! \geq n!N!$, og at $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n!} = e$, til at finna N so at $|y(t) - S_N(t)| \leq 10^{-4} \quad \forall t \in [0,1]$.

$$|y(t) - S_N(t)| \leq \sum_{n=N+1}^{\infty} \frac{1}{n!(n-1)!} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(N+1+n)!(N+n)!} \leq \frac{1}{(N+1)!N!} \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{n!} = \frac{e}{(N+1)!N!}, \quad t \in [0,1].$$

Vit fáa, at $(N+1)!N! = 86400 \geq \frac{e}{10^{-4}}$ tá $N=5$, so $|y(t) - S_N(t)| \leq 10^{-4}$ tá $N \geq 5$ fyr, all $t \in [0,1]$.

3. Vit hafa $\frac{dy}{dt} - \frac{1}{t}y = \sin(t)$, $t > 0$.

Finn koefícientarnar, so at $y(t) = \sum_{n=0}^{\infty} c_n t^n$ er ein lausn. Fyrir hverji t er lausnin galdandi?

$$\begin{aligned}\frac{dy}{dt} - \frac{1}{t}y &= \sum_{n=1}^{\infty} n c_n t^{n-1} - \frac{1}{t} \sum_{n=0}^{\infty} c_n t^n = -\frac{c_0}{t} + \sum_{n=1}^{\infty} (n-1) c_n t^{n-1} \\ &= -\frac{c_0}{t} + \sum_{n=0}^{\infty} n c_{n+1} t^n, \quad |t| < \rho.\end{aligned}$$

Legg til merkis, at

$$\frac{dy}{dt} - \frac{1}{t}y = \sin(t) \Leftrightarrow t \frac{dy}{dt} - y = t \sin(t), \quad t > 0.$$

Vit hafa

$$t \frac{dy}{dt} - y = -c_0 + \sum_{n=1}^{\infty} (n-1) c_n t^n.$$

Vit hafa

$$\sin(t) = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{(2n+1)!} t^{2n+1} = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n-1}}{(2n-1)!} t^{2n-1}, \quad \forall t \in \mathbb{R}.$$

Per kerollur 5.21 er $c_0 = 0$ og $c_{2n+1} = 0$, $n \in \mathbb{N}$. Vit fáa, at

$$c_{2n} = \frac{(-1)^{n-1}}{(2n-1)(2n-1)!}, \quad n \in \mathbb{N}.$$

Fyrir $c_1 \in \mathbb{R}$ er

$$y(t) = c_1 t + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n-1}}{(2n-1)(2n-1)!} t^{2n},$$

ein lausn hjá $\frac{dy}{dt} - \frac{1}{t}y = \sin(t)$ á $]0, \rho[$.

$$\left| \frac{(-1)^n}{(2n+1)(2n+1)!} t^{2n+2} \cdot \frac{(2n-1)(2n-1)!}{(-1)^{n-1} t^{2n}} \right| = \frac{2n-1}{(2n+1)^2 2n} t^2 \rightarrow 0,$$

tá $n \rightarrow \infty$ fyrir allt $t \in \mathbb{R}$. Konvergensradius $\rho = \infty$, so lausnin er galdandi á $]0, \infty[$.

4. Vit hafa $t \frac{d^2 y}{dt^2} - (t+1) \frac{dy}{dt} + y = 0$, og vit seta fyrir at $y(t) = \sum_{n=0}^{\infty} c_n t^n$ er ein lausn.

(i) Vís, at $c_0 = c_1$, og at $c_{n+1} = \frac{c_n}{n+1}$ fyrir $n = 2, 3, \dots$

$$\begin{aligned}
 t \frac{d^2 y}{dt^2} - (t+1) \frac{dy}{dt} + y &= t \sum_{n=2}^{\infty} n(n-1) c_n t^{n-2} - (t+1) \sum_{n=1}^{\infty} n c_n t^{n-1} + \sum_{n=0}^{\infty} c_n t^n \\
 &= c_0 - c_1 + \sum_{n=1}^{\infty} ((n+1)n c_{n+1} - n c_n - (n+1)c_{n+1} + c_n) t^n \\
 &= c_0 - c_1 + \sum_{n=1}^{\infty} ((1-n)c_n + (n+1)(n-1)c_{n+1}) t^n, \quad |t| < \rho.
 \end{aligned}$$

Per 5.21 er $c_0 = c_1$ og $c_{n+1} = \frac{c_n}{n+1}$, $n \geq 2$.

(ii) Set fyrri, at fyrri y_1 hafa við $y_1(0) = y_1''(0) = 1$. Finn c_n og ρ .

$$y_1(0) = c_0 \text{ og } y_1''(0) = 2c_2,$$

so vit fáa við givnu tæytum, at $c_0 = c_1 = 1$ og $c_2 = \frac{1}{2}$.
Nú er

$$c_{n+1} = \frac{c_n}{n+1} \Rightarrow c_{2+1} = \frac{c_2}{2+1} = \frac{\frac{1}{2}}{3} = \frac{1}{2 \cdot 3} = \frac{1}{3!}.$$

Gætt er, at $c_{n+1} = \frac{1}{(n+1)!}$ og $c_n = \frac{1}{n!}$ fyrri $n \in \mathbb{N}_0$.

$$y_1(t) = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{n!} t^n = e^t, \text{ fyrri } t \in \mathbb{R}, \text{ so } \rho = \infty.$$

(iii) Nýtt setning 1.31 at finna y_2 , sum er óheft av y_1 .

Vit stykka fyrst ígjøgnum og fáa

$$\frac{d^2 y}{dt^2} - \frac{t+1}{t} \frac{dy}{dt} + \frac{y}{t} = 0, \quad t > 0.$$

$$\Omega(t) = e^{\int -\frac{t+1}{t} dt} = e^{-t - \ln(t)}, \text{ so við 1.31(i) fáa vit, at}$$

$$\begin{aligned}
 y_2(t) &= y_1(t) \int \frac{1}{y_1(t)^2 \Omega(t)} dt = e^t \int \frac{1}{(e^t)^2 e^{-t - \ln(t)}} dt \\
 &= e^t \int \frac{1}{e^{t - \ln(t)}} dt = e^t \int e^{\ln(t) - t} dt \\
 &= e^t \int t e^{-t} dt = -e^t (t+1) e^{-t} = -(t+1), \quad t > 0.
 \end{aligned}$$

Tað er eyðsæð, at y_2 er løysn til uppruna líkningini á \mathbb{R} .

(iv) Finn en løsn til

$$t \frac{d^2 y}{dt^2} - (t+1) \frac{dy}{dt} + y = t^2 e^t.$$

Partikulær løsn først vi 1.31 (iii).

$$\begin{aligned} y_p(t) &= e^t \int \frac{1}{(et)^2 e^{-t-\ln(t)}} \left(\int e^t e^{-t-\ln(t)} t e^t dt \right) dt \\ &= e^t \int t e^{-t} \left(\int e^t dt \right) dt \\ &= e^t \int t e^{-t} e^t dt \\ &= e^t \int t dt \\ &= \frac{1}{2} t^2 e^t, \quad t > 0, \end{aligned}$$

men er løsn på \mathbb{R} .

(v) Finn fullkomne løsn til $t \frac{d^2 y}{dt^2} - (t+1) \frac{dy}{dt} + y = t^2 e^t$.

Per 1.31 får vi

$$\begin{aligned} y(t) &= k_1 y_1(t) + k_2 y_2(t) + y_p(t) \\ &= k_1 e^t - k_2(t+1) + \frac{1}{2} t^2 e^t, \quad k_1, k_2 \in \mathbb{R}. \end{aligned}$$